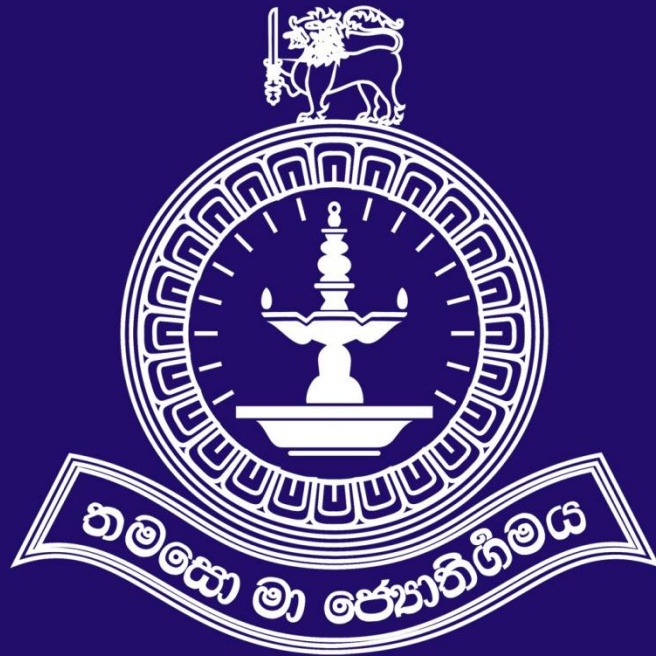

“කොවිඩ් 19 අභියෝග හමුවේ නොසැලෙන තර්ස්ටන් අපි”

ක්‍රියාකාරකම් අත්වැල

10 ශ්‍රේණිය - ගණිතය

තර්ස්ටන් විද්‍යාලය

කොළඹ 07

+

θ

ගණිත ස්වයං ඉගැන්වුම් වැඩපොත

10 ශ්‍රේණිය

තර්ස්ටන් විද්‍යාලය

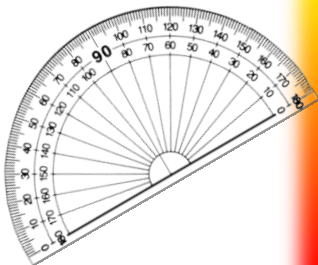
×

÷

π

-

පෝෂිතා හෙට්ටිආරච්චි

පරිමිතිය

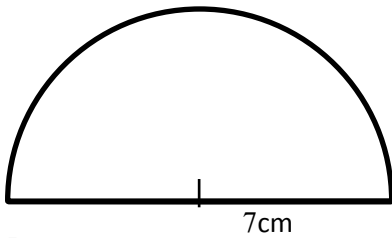
(Perimeter)

කේන්ද්‍රික බණ්ඩයක පරිමිතිය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳීම

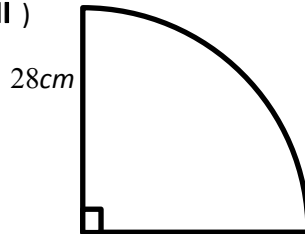
❖ අභ්‍යාස මාලාව 01

පහත එක් එක් කේන්ද්‍රික බණ්ඩයේ වාප කොටසේ දිග සොයන්න

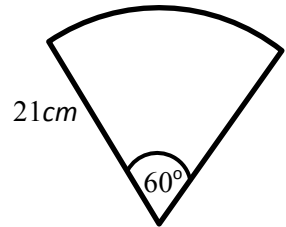
(i)

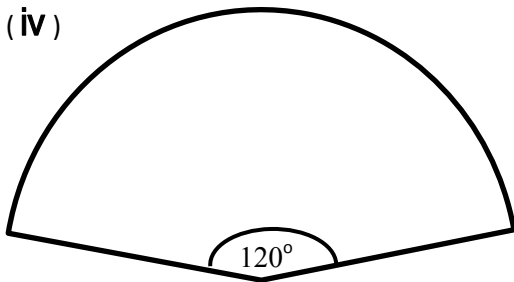
(ii)

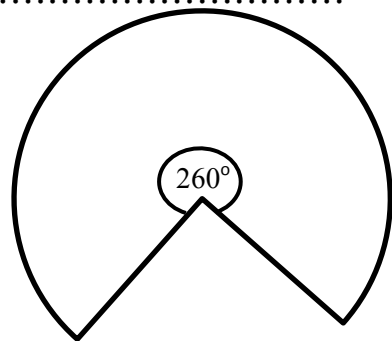
(iii)

(iv)

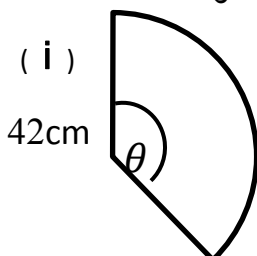
(v)

අභ්‍යාස මාලාව 02

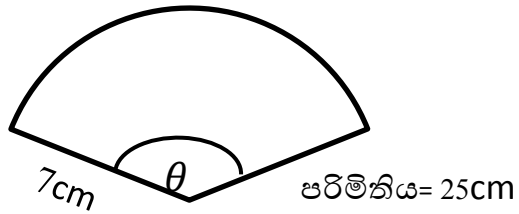
පහත කේන්ද්‍රික බණ්ඩවල කෝණයේ අගය සොයන්න

(i)

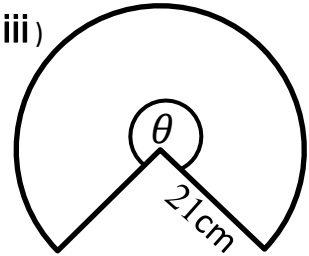
පරිමිතිය = 172cm

(ii)

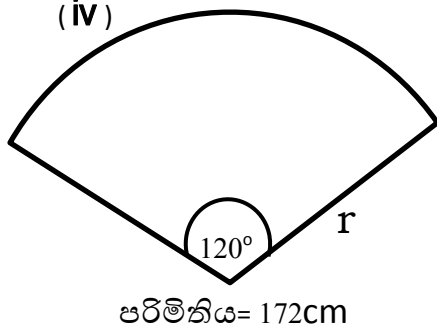
(iii)

පරිමිතිය = 21cm

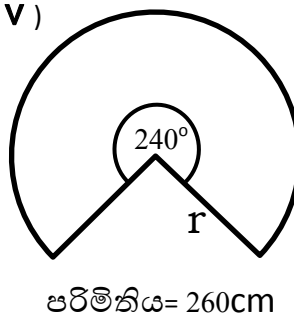

- පහත කේන්ද්‍රික බෂ්ටවල අරය සොයන්න

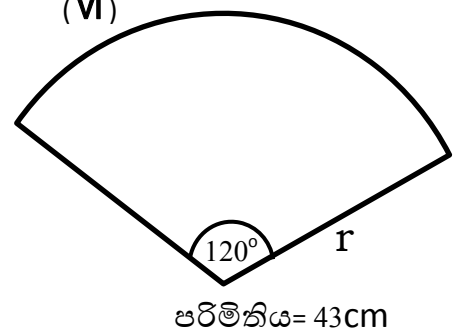
(iv)

(v)

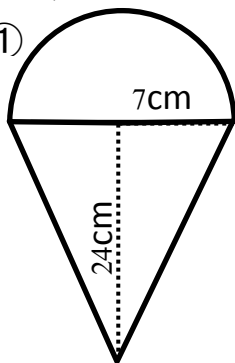
(vi)

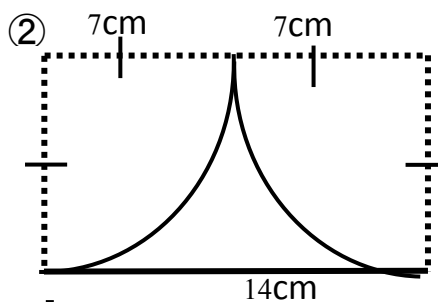
කේන්ද්‍රික බෂ්ට ආශ්‍රිත තල රූපවල පරිමිතිය සෙවීම

❖ අභ්‍යාස මාලාව 03

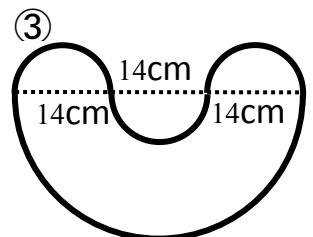
①

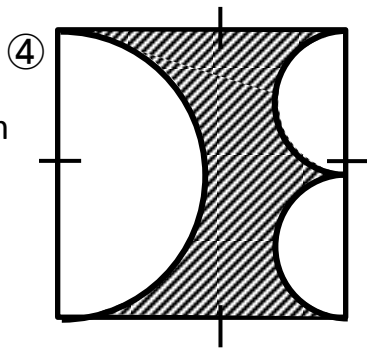

②

③

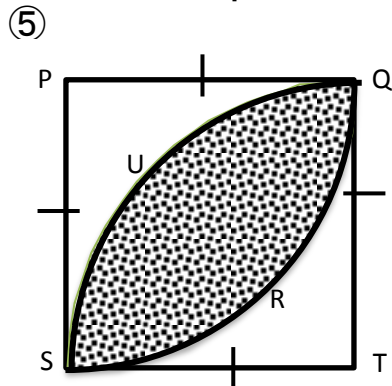

අඳුරු කළ කොටසේ පරිමිතිය සොයන්න

.....

.....

.....

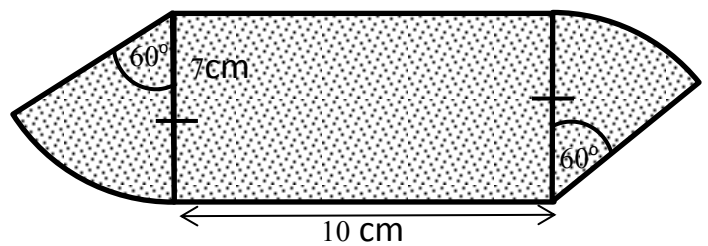
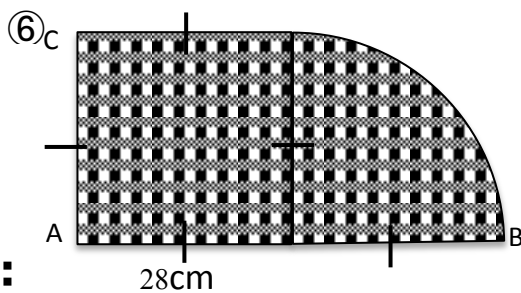
රූපයේ දැක්වෙන්නේ PQTS හා කේන්ද්‍රික RQUS
බඳ්ව දෙකකි. $PQ = 42 \text{ cm}$ නම් දී ඇති දත්ත යොදා
ගනිමින් අඳුරුකළ කොටසේ පරිමිතිය සොයන්න

.....

.....

.....

6,7,8,9 ගණන් වල අඳුරු කළ කොටසේ පරිමිතිය සොයන්න

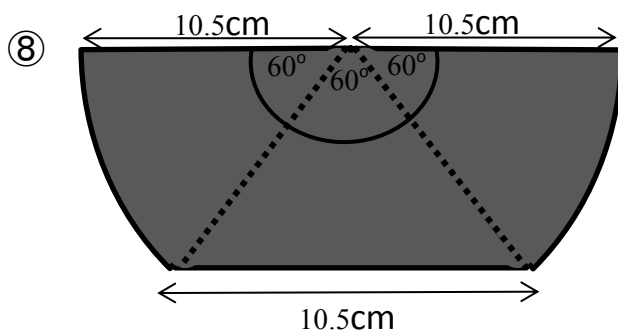

.....

.....

.....

.....

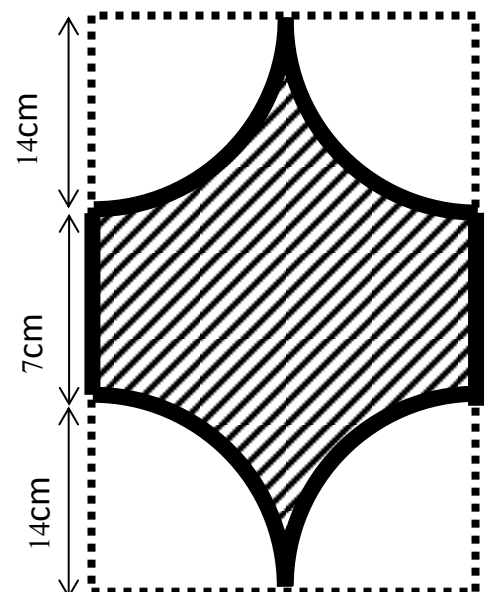
.....

.....

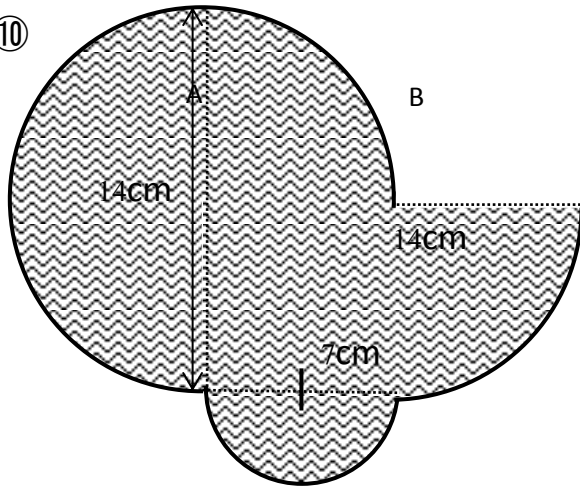
.....

.....

.....

10

රූපයේ දැක්වෙන්නේ
උද්‍යානයක් අලංකාර ලෙස
කුඩා දරුවන් සඳහා ක්‍රීඩා
කිරීමට වෙන් කළ කොටසකි.
මෙම රූපයේදැක්වෙන
ආකාරයට එය වටා
තාප්පයකින් වෙන් කර ඇත.

1) තාප්පයේ මුලු දිග
සොයන්න.

.....
.....
.....

2) තාප්පයේ 1m තැනීම සඳහා රු.8000 ක් වැයවුණි නම්, මුලු තාප්පය සඳ නිම කිරීමට
වැයවන මුලු මුදල සොයන්න.

.....
.....
.....

වර්ගමූලය

(Square root)

ප්‍රථමක සාධක මගින් පූර්ණ වර්ග සංඛ්‍යාවක වර්ගමූලය සෙවීම.

❖ අභ්‍යාස මාලාව 01

ප්‍රථමක සාධක වල ගුණිතයක් ලෙස ලියා වර්ගමූලය සොයන්න

i. $\sqrt{256}$

256

$$256 = \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots$$

$$= (\dots \times \dots \times \dots \times \dots) \times (\dots \times \dots \times \dots \times \dots)$$

$$= \dots \times \dots$$

$$256 = (\dots^2)$$

$$\sqrt{256} = \dots$$

$$\text{i. } \sqrt{100} = \dots$$

$$\text{ii. } \sqrt{324} = \dots$$

$$\text{iii. } \sqrt{1296} = \dots$$

$$\text{iv. } \sqrt{576} = \dots$$

$$\text{v. } \sqrt{5184} = \dots$$

$$\text{vi. } \sqrt{625} = \dots$$

සන්නිකර්ෂණයෙන් වර්ගමූලය සෙවීම.

❖ අන්යාස මාලාව 02

$$1. \sqrt{10} =$$

$$2. \sqrt{18} =$$

$$3. \sqrt{40} =$$

$$4. \sqrt{82} =$$

$$5. \sqrt{250} =$$

$$6. \sqrt{50} =$$

7. $\sqrt{150} =$

.....

8. $\sqrt{300} =$

.....

9. $\sqrt{1080} =$

.....

10. $\sqrt{2700} =$

.....

❖ අභ්‍යාස මාලාව 03

පහත දැක්වෙන එක් එක් සංඛ්‍යාවේ වර්ගමූලය සොයන්න.

I. $\sqrt{729}$

.....

II. $\sqrt{1156}$

.....

III. $\sqrt{1764}$

.....

IV. $\sqrt{3136}$

.....

V. $\sqrt{365}$

.....

VI. $\sqrt{485}$

.....

VII. $\sqrt{978}$

.....

VIII. $\sqrt{81532}$

.....

IX. $\sqrt{96378}$

.....

X. $\sqrt{102854}$

.....

පහත දශම සංඛ්‍යාවලට වර්ගමූල දශම ස්ථාන එකකට නිවැරදිව අගය සොයන්න.

i. $\sqrt{8.3} = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....
.....

ii. $\sqrt{4.51} = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....
.....

iii. $\sqrt{18.4} = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....
.....

iv. $\sqrt{78.58} = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....
.....

v. $\sqrt{27.92} = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....
.....

vi. $\sqrt{178.53} = \dots\dots\dots$

.....
.....
.....
.....

පහත ගැටළු විසඳීම සඳහා වර්ගමූලය යොදා ගනිමින් පිළිතුරු සපයන්න.

- සමචතුරස්‍රාකාර පොකුණක වර්ගඵලය 441m^2 කි. පොකුණේ පැත්තක දිග කොපමණ ද?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- සරඹ සංදර්ශනයක සිසුන් 625ක් පෙළ ගස්වා තිබුනේ ජේළි හා තීරා ගණන සමාන වන පරිදිය. සිසුන් පෙළ ගැසූ ජේළි ගණන කීය

.....
.....
.....
.....

- සෘජුකෝණාස්‍රාකාර නිවසක දිග 12m ක් ද පළල 8m ක් ද වේ. එම වර්ගඵලය ම ඇති සමචතුරස්‍රාකාර ගොඩනැගිල්ලේ පැත්තක දිග සොයන්න

.....
.....
.....

භාග

(Fractions)

විශම භාග මිශ්‍ර සංඛ්‍යා වලටත් මිශ්‍ර සංඛ්‍යා විශම භාග වලටත් හැරවීම

❖ අභ්‍යාස මාලාව 01

- I. ඔබ කැමති ඒකක භාග 5ක් ලියන්න
:.....
- II. ඔබ කැමති නියම භාග 5ක් ලියන්න
:.....
- III. ඔබ කැමති විශම භාග 5ක් ලියන්න
:.....
- IV. මිශ්‍ර සංඛ්‍යා 5ක් ලියන්න
:.....
- V. වගුවේ හිස්තැන් පුරවන්න

මිශ්‍ර සංඛ්‍යා	$2\frac{1}{3}$	$4\frac{3}{5}$	$2\frac{5}{8}$			
විශම භාග				$\frac{12}{5}$	$\frac{17}{3}$	$\frac{28}{5}$

- VI. $\frac{5}{12}$ ට තුල්‍ය භාග 3ක් ලියන්න
:.....
- VII. $\frac{36}{24}$ ට තුල්‍ය භාග 3ක් ලියන්න
:.....

❖ අභ්‍යාස මාලාව 02

භාග සුලු කිරීමේ පෙර දැනුම මතක් කරමින් පහත සුලු කිරීම් වල යෙදෙන්න

- (a) I. $2\frac{1}{2} + 4\frac{1}{3} - 3\frac{3}{4}$ II. $4\frac{1}{2} - 1\frac{1}{4} + 1\frac{1}{3}$
- III. $4\frac{1}{3} + 3\frac{1}{2} - 5\frac{2}{5}$ IV. $5\frac{3}{4} - (3\frac{1}{4} - 2\frac{1}{3})$

V. $5\frac{3}{8} - 2\frac{1}{4} + 1\frac{1}{2}$

VI. $3\frac{1}{3} - \left(1\frac{1}{4} + 1\frac{1}{3}\right)$

(b) i. $\left(\frac{3}{4} + \frac{1}{3}\right) \times 1\frac{1}{7}$

ii. $\left(\frac{5}{6} - \frac{2}{3}\right) + 1\frac{1}{4}$

iii. $4\frac{8}{10} + \left(\frac{3}{5} + \frac{5}{6}\right)$

iv. $\left(1\frac{3}{4} + 2\frac{1}{8}\right) \div \left(1\frac{2}{3} + 2\frac{1}{4}\right)$

v. $\left(1\frac{2}{9} + 1\frac{1}{3}\right) \div \left(5\frac{1}{5} + 6\frac{3}{10}\right)$

vi. $\left(1\frac{3}{4} - \frac{1}{2}\right) \times 2\frac{1}{5}$

vii. $\frac{11}{15} \div \frac{3}{10}$

viii. $\frac{16}{17} \div \frac{3}{17}$

❖ අභ්‍යාස මාලාව 01

1. ඉඩමකින් $\frac{1}{8}$ ක වටිනාකම රු.20,000/- කි. මුලු ඉඩමේ වටිනාකම සොයන්න.

.....

.....

.....

2. නළුන් ප්‍රභ තිබෙන රු.80,000/-ක් වටිනා බයිසිකලයලයක මිලෙන් $\frac{2}{5}$ ක වටිනාකම සොයන්න

.....

.....

.....

3. වෙළඳපොළට ගිය හමාන්ට පළමු වෙළෙන්ඳාගෙන් ගත් බඩු සඳහා තිබූ මුදලින් $\frac{1}{3}$ ක් ගෙවීමට සිදුවිය. ඉතිරි මුදලින් $\frac{1}{2}$ ක් දෙවන වෙළෙන්ඳාගෙන් ගත් බඩුවලට ගෙවීමට සිදු විය. ඉතිරි මුදලින් $\frac{1}{4}$ ක් තුන්වැනි වෙළෙන්ඳාට ගෙවීය.

a. හමාන්ට ඉතිරි වූයේ ගෙන ගිය මුදලින් කවර භාගයක්ද?

.....

.....

.....

b. හමාන්ට ඉතිරි වූ මුදල රු.3000/- ක් නම් ඔහු වෙළඳපොළට රැගෙන ගිය මුදල කොපමණද?

.....

.....

.....

4. සඳුනි පලමු දිනයේදී පොතකින් ක් කියවූ අතර, දෙවන දිනයේදී කියවීමට හැකිවූයේ ඉතිරියෙන් කි. තුන්වන දිනයේදී පිටු 20ක් කියවා පොත අවසන් කළේ නම් පොතේ තිබූ පිටු ගණන කීයද?

.....

.....

.....

5. පැයට කී.මී.30ක වේගයෙන් ගමන් කරන රියදුරෙක් පෙ.ව.8.00 වනවිට මුලු ගමනින් ක් ද, පෙ.ව.9.00 වනවිට මුලු ගමනින් ක්ද, ගෙවාලීය. ගමනේ මුලු දුර සොයන්න.

.....

.....

.....

6. බැරලයකින් ක් ජලයෙන් පිරි තිබුණි. ඉන් ක් කාන්දු වීමෙන් ඉවත් විය. දන් ජල බැරලය පිරවීම සඳහා ජලය ලීටර 34ක් එයට දැමිය යුතුය. බැරලයට අල්ලන මුලු ජල පරිමාව ලීටර කීයද.

.....

.....

.....

7. සම්පූර්ණයෙන් ජලයෙන් පිරි තිබූ ටැංකියකින් ක් අපතේ ගිය පසු ඉතිරි ජල පෙඅමානයෙන් ක් ඉවත් කරන ලදී. දැන් ජල මට්ටම මුලු ටැංකියෙන් කි. ටැංකියේ ධාරිතාව කොපමණද?

.....

.....

.....

8. ටැංකියකින් ක ප්‍රමාණයක් හිස්ව තිබුණි. ඉන් ජලය ක් ඉවත් කළ පසු ඉතිරි වූයේ ටැංකියෙන් කි. ටැංකියේ මුලු ධාරිතාව සොයන්න.

.....

.....

.....

9. නේවාසිකගාරයක උදේ ආහාරය සඳහා ළමයෙකුට පන් ගෙඩියකින් ක් දෙනු ලැබේ. ලමයින් 92ක් සිටින දිනක ලැබී තිබුනේ පාන් ගෙඩි 21ක් නම්, එදින සියලු දෙනාගේම උදේ ආහාරයට තවත් පාන් ගෙඩි කීයක් අවශ්‍යද?

.....

.....

.....

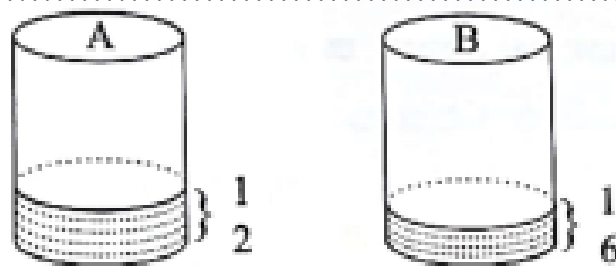
10. රු.625,000/-කට ගත් මෝටර් රථයක වටිනාඅකමා වසරින් වසර බගින් අඩුවේ. අවුරුදු 4කට පසු මෝටර් රථයේ වටිනා කමසොයන්න

.....

.....

.....

.....

11. හා භාජන දෙක ප්‍රමාණයෙන් එක සමාන වේ. භාජනයෙන් හරි අඩක ප්‍රමාණයක් සුදු තීන්ත ඇත. භාජනයෙන් ක ප්‍රමාණයක් රතු තීන්ත ඇත. භාජනයේ රතු තීන්ත ප්‍රමාණය භාජනයට දමා කළවම් කර සුදුණු රෝසපාට තීන්ත සමානව භාජන දෙකට බෙදුණු ලබේ. දැන් භාජනයේ ඇති තීන්ත ප්‍රමාණය මුලු භාජනයෙන් කොපමන ප්‍රමාණය කොපමණද

.....

.....

.....

12. මාලා අඹ තොගයක් මිලට ගත්තාය. එම අඹ තොගයෙන් ක් නරක් වී තිබුණි. නරක් නොවූ කොටසින් ක් අමු විය. අය ඉතිරි නරක් නොවූ ඉදුනු කොටස වික්කාය.

a. නරක් නොවූ අඹ ප්‍රමාණය මුලු අඹ කොටසින් කොපමණක්ද?

.....

.....

.....

b. විකිණූ අඹ ප්‍රමාණය මුලු අඹ තොගයෙන් කවර ප්‍රමාණයක්ද?

.....

.....

.....

c. මිලට ගත් අඹ තොගයේ ගෙඩි 400ක් තිබුණි. මාලා නරක් නොවූ අඹ ගෙඩියක් වික්කේ රු.10 බැගින් නම් ඇය අඹ විකිණීමෙන් ලද මුලු මුදල කොපමණද?

.....

.....

.....

ද්විපද ප්‍රකාශන

(Binomial Expressions)

ද්විපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණිතය

❖ අභ්‍යාස මාලාව - 01

01. පහත එක් එක් කොටසේ දැක්වෙන ද්විපද ප්‍රකාශන ප්‍රසාරණය කර සුළු කරන්න.

1. $(x + 5)(x + 5)$

2. $(x - 2)(x - 2)$

3. $(5x + 4)(x + 3)$

4. $(3a - 7)(a - 4)$

5. $(5p - 1)(5p + 1)$

6. $(-3a + 7)(2a + 5)$

7. $(5x - 3y)(4x + 3y)$

8. $(8m - 3n)(2m - 7n)$

9. $\left[\frac{1}{3}x + y\right] [3x + 2y]$

10. $\left[\frac{1}{4}x + \frac{1}{2}y\right] \left[\frac{3}{4}x - \frac{1}{2}y\right]$

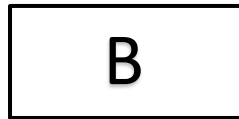
02. සෘජුකෝනාස්‍රයක දිග සෙන්ටිමීටර $(2x+3)$ ද පළල $(3x-2)$ ද නම් සෘජුකෝනාස්‍රයේ වර්ගඵලය x සොයන්න.

.....

.....

.....

03.

A සමචතුරස්‍රයක් වන අතර B සෘජුකෝනාස්‍රයකි. A සමචතුරස්‍රයේ දිග x වන අතර, B සෘජුකෝනාස්‍රයේ පළල ඊට වඩා 2cm ක් අඩුය. B සෘජුකෝනාස්‍රයේ දිග A සමචතුරස්‍රයේ දිගට වඩා ax^2+bx+c ආකාරයෙන් ලියන්න.

.....

.....

.....

04. සෘජුකෝනාස්‍රාකාර ඉඩමක දිග සමචතුරස්‍රාකාර ඉඩමක පළලට වඩා 12 m ක් වැඩිය. පළල සමචතුරස්‍රයේ වර්ගඵලය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.

.....

.....

.....

05. දොඩම් ගෙඩියක මිල අඹ ගෙඩියක මිල මෙන් පස් ගුණයකි. අඹ ගෙඩියක මිල රු. x වේ. ප්‍රමුදි අඹ ගෙඩි a ජර්මාණයක් හා එමෙන් තුන් ගුණයක් දොඩම් ගෙඩි මිල දී ගත්තාය.

(1) ප්‍රමුදි දොඩම් මිල දී ගැනීමට වය කළ මුදල a හා ඇසුරෙන් ලියන්න.

.....

.....

(2) මිලදී ගන්නා දොඩම් ගෙඩි සංඛ්‍යාව 3 ක් වුවහොත් දොඩම් ගෙඩියක මිල රු. $-/5$. කින් අඩු කර දෙනු ලැබේ ඒ අනුව වැඩිපුර දොඩම් ගෙඩි 3 ක් මිලදී ගැනීමට තීරණය කරන ලදී. මිලදී ගන්නා දොඩම් ගෙඩි ප්‍රමාණය සඳහා a ඇසුරෙන් ප්‍රකාශයක් ලියන්න.

.....

(3) දොඩම් ගෙඩියක මිල x ඇසුරෙන් ලියන්න.

06. 10A පන්තියේ සිසුන් තම පන්ති කාමරයේ තීන්ත ගැමට අවශ්‍ය රු2.,ක 800 වියදම ඔවුහු සියලු දෙනා අතර සම සේ බෙදා ගැනීමට එකඟ වූහතියේ සිටින පන්. සිසුන් ගණනX යැයි ගන්න.

(1)එක් සිසුවෙකුට වියදම් කිරීමට සිදුවන මුදල දැක්වෙන ප්‍රකාශනයක් X ඇසුරින් ලියන්න

(2)මුදල් එකතු කිරීමේදී සිසුන් පස් දෙනෙකුට ඊට දායක වීමට නොහැකි වූ හෙයින් අඩු මුදලද අනෙකුත් සිසුන් විසින් සමසේ දැරීමට තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව එක් සිසුවෙකු විසින් දැරිය යුතු වියදම X ඇසුරින් ප්‍රකාශ කරන්න.

(3) ඉහත 2 න් දැක්වෙන අවස්ථාවේදී සෑම සිසුවෙකුටම කලින් හි 1 දැක්වූ අවස්ථාවට වඩා රු 10.බැගින් වැඩිපුර ගෙවීමට සිදුවන්නේ නම්,එම තොරතුරු දැක්වෙන සමීකරණයක් ගොඩනගා එය $x^2 - 5x - 1400$ ලෙස සුළු කළ හැකි බව පෙන්වන්න.

ද්විපද ප්‍රකාශනයක වර්ගායිතය

❖ අභ්‍යාස මාලාව 02

1.පහත දැක්වෙන වර්ගායිත ජරසාරණය කරන්න.

1. $(x + 5)^2$

2. $(m + 4)^2$

3. $(s - 3)^2$

4. $(p - 1)^2$

5. $(2x + 5)^2$

6. $(4x - 3)^2$

7. $(5m - 4)^2$

8. $(3x + 5y)^2$

9. $(-4l - 3m)^2$

10. $(4a - 3b)^2$

02.A තීරුවෙන් දැක්වෙන එක් එක් වර්ගාශ්‍රිතයේ ප්රසාරණය B තීරුවෙන් තොර යා කරන්න

A	B
a. $(x + 3)$	$x^2 - 6xy + 9y^2$
b. $(x - 4)$	$9x^2 + 12x - 4$
c. $(3x + 2)$	$4x^2 - 12x + 9$
d. $(4x + y)$	$9x^2 - 6xy + y^2$
e. $(-2x + 3)$	$16x^2 - 24xy + 9y^2$
f. $(x - 3y)$	$x^2 + 6x + 9$
g. $(-3x + y)$	$16x^2 + 8xy + y^2$
h. $(5x + 2y)$	$25x^2 + 10xy + y^2$
i. $(4x - 3y)$	$x^2 - 8x + 16$
j. $(-5x - y)$	$25x^2 + 20xy + 4y^2$

03.පහත දැක්වෙන ප්රකාශනවල හිස්තැන් සඳහා සුදුසු පද ලියා දක්වන්න.

$$(x + 9)^2 = x^2 + 18x + \dots$$

$$(y + 3)^2 = y^2 + \dots + 9$$

$$(x - 4)^2 = x^2 - 8x + \dots$$

$$(m + \dots)^2 = m^2 + 10m + 25$$

$$(l + \dots)^2 = l^2 + 20l + 100$$

04. පහත දැක්වෙන එක් එක් අගය ද්විපද ප්රකාශනයක වර්ගාශ්‍රිතයක් ලෙස ලියා දක්වන්න.

නිදසුන- (1) $12^2 = (10 + 2)^2$

$$(10^2 + 2 \times 10 \times 2 + 2^2)$$

- (2) $(104)^2 =$
- (3) $97^2 =$
- (4) $23^2 =$
- (5) $18^2 =$
- (6) $(9.8)^2 =$

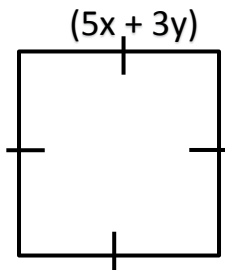
05. සමචතුරස්‍රාකාර ඉඩමක පැත්තක දිග $(2x + 5y)$ ලෙස දී ඇත්නම්, ඉඩමේ වර්ගඵලය සඳහා ප්රකාශනයක් x හා y ඇසුරෙන් ලියා ප්රසාරණය කර දක්වන්න.

.....

.....

.....

.....

06. මෙම සමචතුරස්‍රයේ වර්ගඵලය සඳහා ප්රකාශනයක් x හා y ඇසුරෙන් ලියා ප්රසාරණය කර දක්වන්න.

.....

.....

.....

07. (1) $x + y = 7$ හා $xy = 10$ නම් $x^2 + y^2$ හි අගය

.....

.....

.....

(2) $x + y = 10$ හා $xy = 24$ නම් $x^2 + y^2$ හි අගය

.....

.....

.....

(3) $x + y = 41$ හා $xy = 20$ නම් $x + y$ හි අගය

.....

.....

.....

(4) $a + b = 10$ හා $a^2 + b^2 = 58$ නම් ab හි අගය

.....

08. (1) $x + \frac{1}{x} = 3$ නම් $x^2 + \frac{1}{x^2}$ හි අගය

.....

(2) $y + \frac{1}{y} = 4$ නම් $y^2 + \frac{1}{y^2}$ හි අගය

.....

(3) $a + \frac{1}{a} = 23$ නම් $a + \frac{1}{a}$ හි අගය

.....

(4) $x + \frac{1}{x^2} = 79$ නම් $a + \frac{1}{a}$ හි අගය

.....

10. $ab = 2$ හා $a^2 + b^2 = 6$ නම් $ab = (-1)$ බව පෙන්වා $(a-b)^2$ හි අගය

සොයන්න.

.....

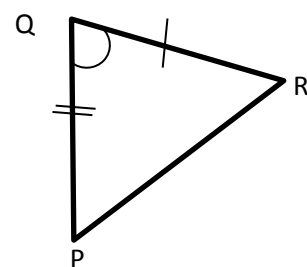
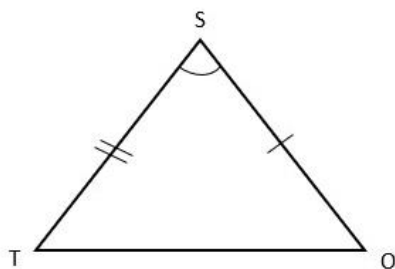
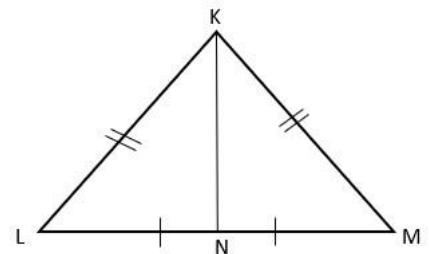
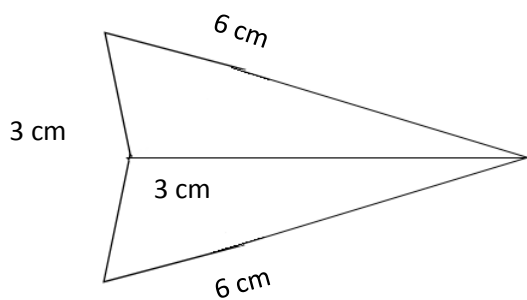
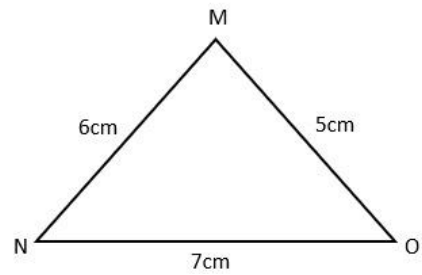
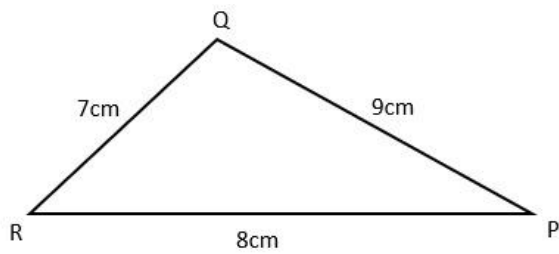
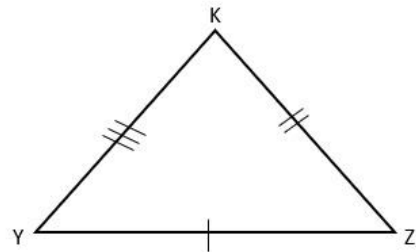
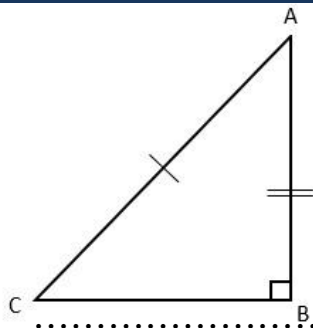
ත්‍රිකෝණ අංගසාමය

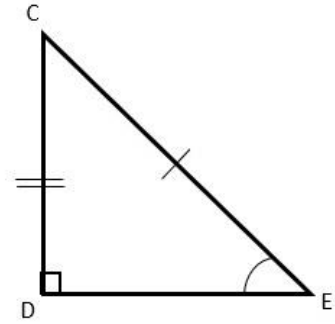
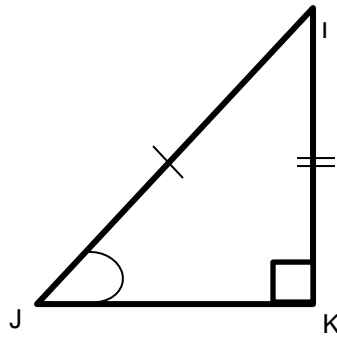
(Triangular Anatomy)

ත්‍රිකෝණ අංග සම අවස්ථා

❖ අභ්‍යාස මාලාව 01

- 1) පහත දී ඇති එක් ත්‍රිකෝණ යුගලයක් අංග සම වේ නම්, එම අංග සම වන අවස්ථාව සාධනය කර පිළිතුර ලියා දක්වන්න. අංග සම නොවේ නම් ලියා දක්වන්න.

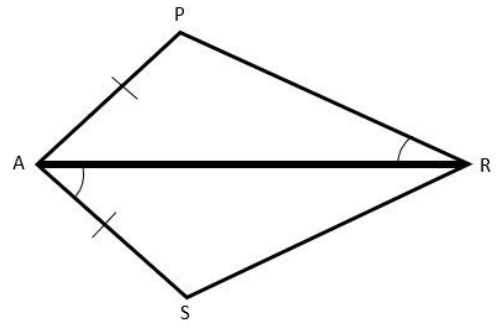
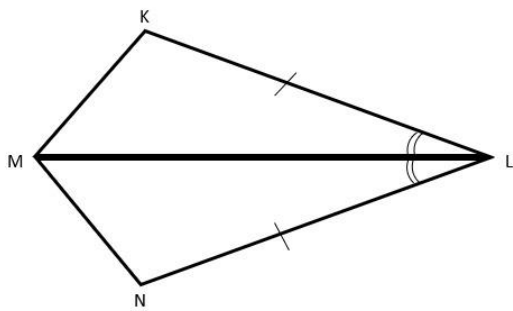

.....

.....

.....

.....

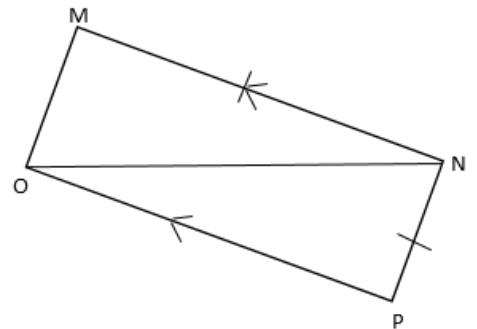
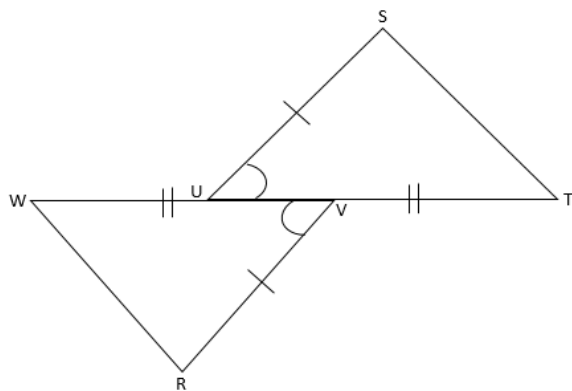

.....

.....

.....

.....

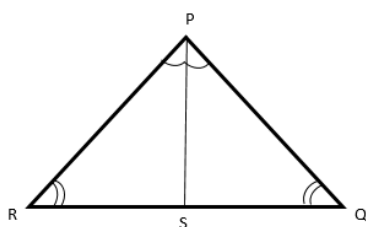

.....

.....

.....

.....

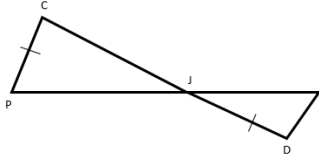

.....

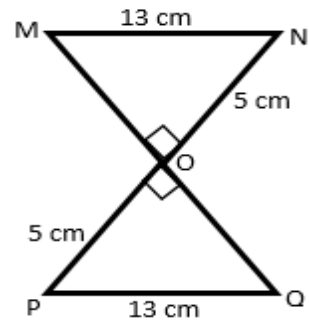
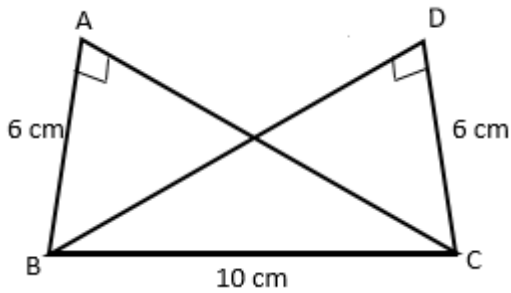
.....

.....

.....

.....

.....

අභ්‍යාස මාලාව 02

- a) පහත දැක්වෙන එක් එක් අවස්ථා වලට අදාළ ත්‍රිකෝණ යුගල වල දළ සටහන් අඳින්න. එම ත්‍රිකෝණ යුගල අතරින් අංග සම වන ත්‍රිකෝණ තෝරා එහි සමාන වන අනෙක් අනුරූප අංග යුගල ලියා දක්වන්න.

i. $\triangle MNO$ හා $\triangle RST$ ත්‍රිකෝණවල $MN = RT$, $\angle NO = \angle RS$, $\angle MNO = \angle SRT$

ii. $\triangle DEF$ හා $\triangle PQR$ ත්‍රිකෝණවල $EF = PQ$, $\angle DF = \angle PR$, $\angle DEF = \angle PQR$

iii. $\triangle ABC$ හා $\triangle XYZ$ ත්‍රිකෝණවල $AC = XZ$, $BC = YZ$, $\angle ACB = \angle XZY$

iv. $\overset{\wedge}{GHI}$ හා $\overset{\wedge}{JKL}$ ත්‍රිකෝණවල $\overset{\wedge}{HI} = \overset{\wedge}{JK}$, $\overset{\wedge}{GI} = \overset{\wedge}{JL}$, $\overset{\wedge}{GHI} = \overset{\wedge}{KJL}$

$\overset{\wedge}{GHI}$ හා $\overset{\wedge}{JKL}$ ත්‍රිකෝණයන් අවස්ථා වලට අදාළ ත්‍රිකෝණ යුගල වල දළ සටහන් අඳින්න.
එම ත්‍රිකෝණ යුගල අතරින් අංශ සම වන ත්‍රිකෝණ තෝරා එහි සමාන වන අනෙක් අනුරූප අංශ යුගල ලියා දක්වන්න.

I. $\overset{\wedge}{CDE}$ හා $\overset{\wedge}{KLM}$ ත්‍රිකෝණවල $\overset{\wedge}{CDE} = \overset{\wedge}{KLM}$, $\overset{\wedge}{CED} = \overset{\wedge}{KML}$, $\overset{\wedge}{DE} = \overset{\wedge}{LM}$

II. $\overset{\wedge}{ABC}$ හා $\overset{\wedge}{PQR}$ ත්‍රිකෝණවල $\overset{\wedge}{ABC} = \overset{\wedge}{PQR} = 90^\circ$, $\overset{\wedge}{BAC} = 40^\circ$, $\overset{\wedge}{PQR} = 50^\circ$, $\overset{\wedge}{BC} = \overset{\wedge}{QR}$

III. $\overset{\wedge}{MNO}$ හා $\overset{\wedge}{RST}$ ත්‍රිකෝණවල $\overset{\wedge}{MON} = \overset{\wedge}{RST}$, $\overset{\wedge}{NMO} = \overset{\wedge}{RTS}$, $\overset{\wedge}{NO} = \overset{\wedge}{RT}$

IV. $\triangle ABC$ හා $\triangle XYZ$ ත්‍රිකෝණවල $\angle BAC = \angle YXZ$, $\angle ABC = \angle XZY$, $BC = XY$

b) පහත දැක්වෙන එක් එක් අවස්ථා වලට අදාළ ත්‍රිකෝණ යුගල වල දළ සටහන් අඳින්න. එම ත්‍රිකෝණ යුගල අතරින් අංග සම වන ත්‍රිකෝණ තෝරා එහි සමාන වන අනෙක් අනුරූප අංග යුගල ලියා දක්වන්න.

a) $\triangle CDE$ හා $\triangle MNO$ ත්‍රිකෝණවල $\angle CE = \angle MO = 10\text{cm}$, $\angle CDE = \angle MNO = 90^\circ$, $DE = 6\text{cm}$, $MN = 6\text{cm}$

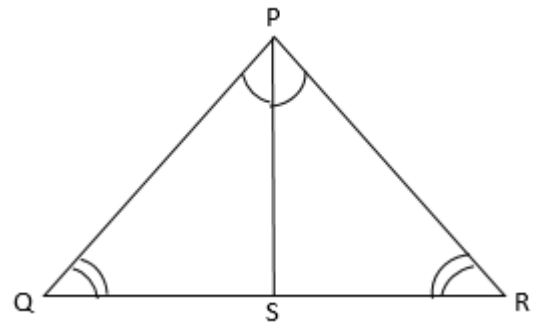
b) $\triangle PQR$ හා $\triangle XYZ$ ත්‍රිකෝණවල $\angle PQR = \angle XYZ = 90^\circ$, $QR = YZ$

c) $\triangle MNO$ හා $\triangle RST$ ත්‍රිකෝණවල $\angle MNO = \angle RST = 90^\circ$, $MO = RT$, $\angle NMO = 40^\circ$, $\angle RTS = 50^\circ$

d) $\triangle EFG$ හා $\triangle QRS$ ත්‍රිකෝණවල $\angle EFG = \angle QRS = 90^\circ$, $EF = RS$, $EG = QS$

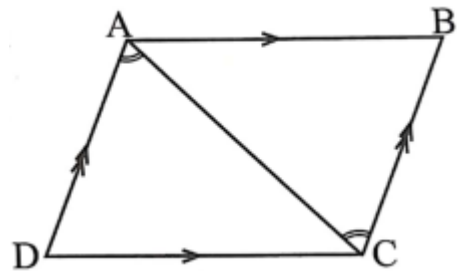
- c) $\triangle PQR$ ත්‍රිකෝණයේ QPR සමච්ඡේදකය PS ; QR ට S හිදී හමු වේ. $\angle PQS = \angle PRS$ නම්,

- A. $\triangle PQS \equiv \triangle PSR$ බව
B. $QS = SR$ බව සාධනය කරන්න.

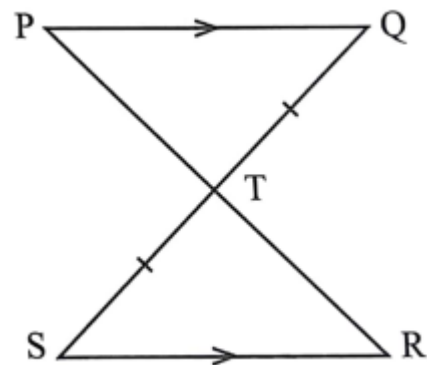
- d) ABCD සමාන්තරාස්‍රයකි. $AB \parallel DC$ හා $AD \parallel BC$ වේ.

- a. $\triangle ABC \equiv \triangle ADC$ බව
b. $\angle ABC = \angle ADC$ බව සාධනය කරන්න.

- e) $PQ = SR$ හා ඊර්බා එකිනෙකට සමාන්තර වේ.
 $QT = TS$

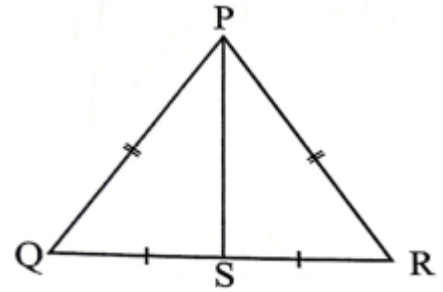
- a. $\triangle PQT \equiv \triangle STR$ බව සාධනය කරන්න.
b. $PT = TR$ බව සාධනය කරන්න.

- f) ABC යෙ $AB = AC$ වේ. A සිට BC ට ඇඳි ලම්බකය D දී BC හමුවේ. $BD = CD$ නම්, $\triangle ABD \equiv \triangle ACD$ බව පෙන්වන්න. එමගින්

$\angle BAD = \angle CAD$ බව සාධනය කරන්න.

- g) PQR ත්‍රිකෝණයේ PQ = PR වේ. QS = SR වේ. PQS Δ $\equiv$ PSR Δ බව සාධනය කරන්න.

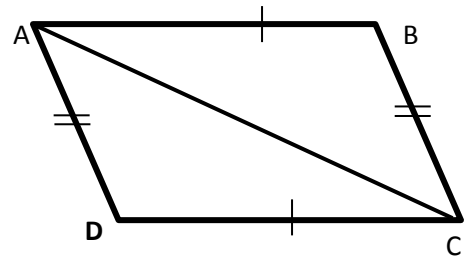

- h) ABCD චතුරස්‍රයේ සම්මුඛ පාද දිගින් සමාන වේ.

a. ABD Δ $\equiv$ BCD Δ බව

b. $\angle BAD = \angle BCD$ බව

c. සම්මුඛ පාද සමාන්තර බව සාධනය කරන්න.

- i) PQR Δ යේ P සිට QR ඇදී ඊර්බාව PS වේ. S; QR පාදයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය වේ. PQ = PR වේ.

a. PQS Δ $\equiv$ PRS Δ බව සාධනය කරන්න.

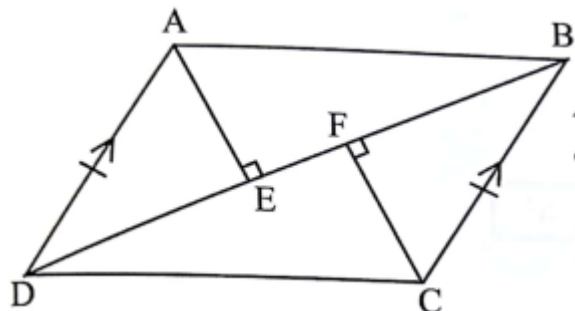
b. $\angle PSQ = 90^\circ$ බවද,

c. PS $\perp$ QR බව සාධනය කරන්න.

- j) ABCD චතුරස්‍රයේ AD//BC හා AD = BC වේ. AE $\perp$ DB වේ.

a. ADE Δ $\equiv$ BCF Δ බව සාධනය කරන්න.

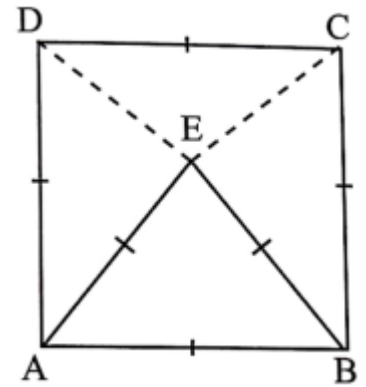
b. එමඟින් DE = FB බව පෙන්වන්න.

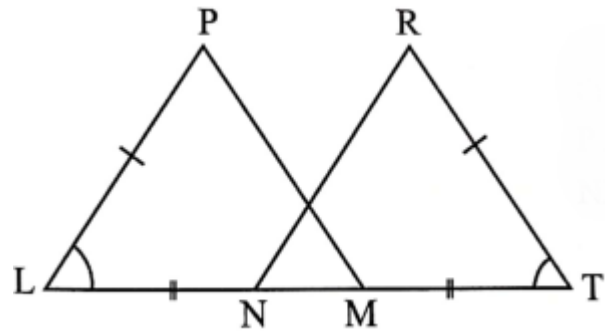
k) ABCD සමචතුරශ්‍රය අභ්‍යන්තරව E ලක්ෂ්‍යය පිහිටා ඇත්තේ EAB සමපාද ත්‍රිකෝණයක් වන පරිදිය.

a. $\triangle AED \equiv \triangle CBE$ බවද,

b. DEC ත්‍රිකෝණය සමද්විපාද බව පෙන්වන්න.

l) රූපයේ $PL = RT$, $LN = MT$ සහ $\angle PLM = \angle RTN$ වේ. $\triangle PLM$ සහ $\triangle RTN$ අංගසම

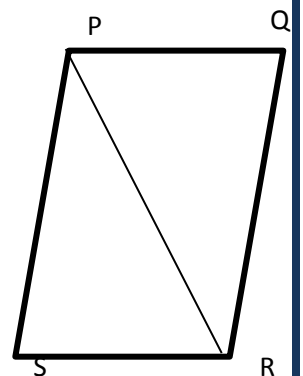
m) ABC ත්‍රිකෝණයේ AB පාදයේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය D ද AC පාදයෙහි මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යය E වේ. DE රේඛාව F කර ඇත්තේ $AB \parallel CF$ වන පරිදිය. $DB = CF$ බව සාධනය කරන්න.

n) PQRS චතුරස්‍රයේ $PQ = RS$ වන අතර $PQ \parallel RS$ වේ. දී ඇති දත්ත සලකුණු කොට,

a. $\triangle PQR \equiv \triangle PRS$ බව,

b. $PS = QR$ බව,

c. $PS \parallel QR$ බව සාධනය කරන්න.

o) $\triangle PQS$ හා $\triangle PQR$, PQ සරල රේඛාව මත පිහිටයි.

$PS = PR$ නම්,

a. $\triangle PQS = \triangle PQR$ බව

b. $QS = PR$ බව සාධනය කරන්න.

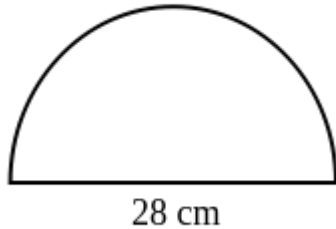
වර්ගඵලය

(Area)

❖ අන්යාස මාලාව - 1

(1) පහත දැක්වෙන කේන්ද්‍රික බෂ්ඨවල වර්ගඵලය සොයන්න

1)

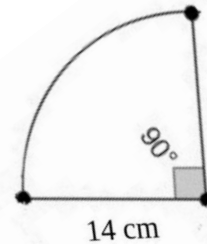
.....

.....

.....

.....

2)

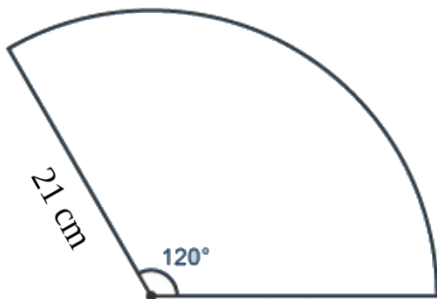
.....

.....

.....

.....

3)

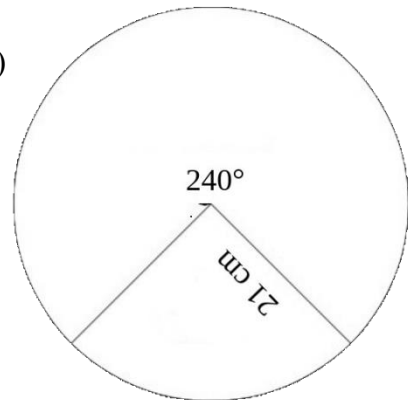
.....

.....

.....

.....

4)

.....

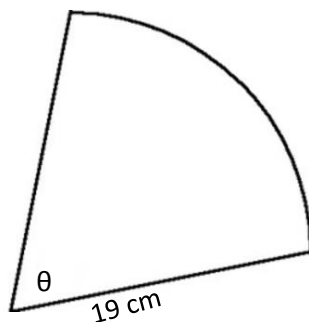
.....

.....

.....

(2) පහත දැක්වෙන එක් එක් කේන්ද්‍රික බෂ්ඨයන්හි කෝණය සොයන්න

1)

.....

.....

.....

.....

.....

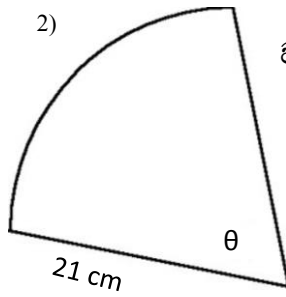
.....

.....

.....

වර්ගඵලය = 77 cm^2

2)

වර්ගඵලය = 231 cm^2

.....

.....

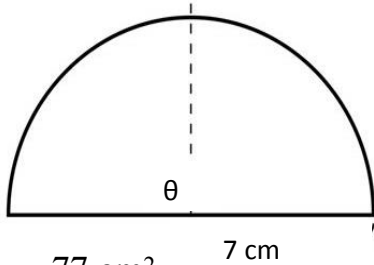
.....

.....

.....

.....

3)

වර්ගඵලය = 77 cm^2

.....

.....

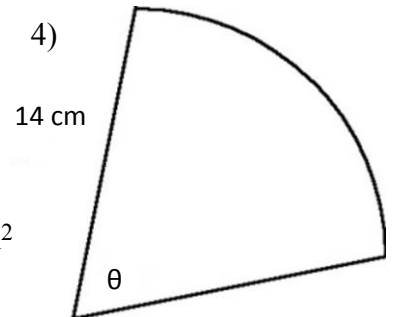
.....

.....

.....

.....

4)

වර්ගඵලය = 462 cm^2

.....

.....

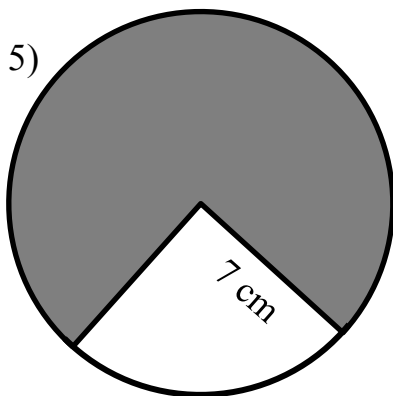
.....

.....

.....

.....

5)

වර්ගඵලය = 3696 cm^2

.....

.....

.....

.....

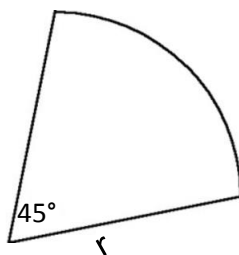
.....

.....

.....

(3) පහත වර්ගඵලය දී ඇති කේන්ද්‍රීය කෝණවල අරය සොයන්න

1)

වර්ගඵලය = 77 cm^2

.....

.....

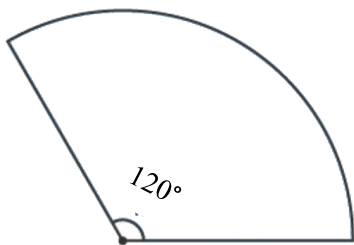
.....

.....

.....

.....

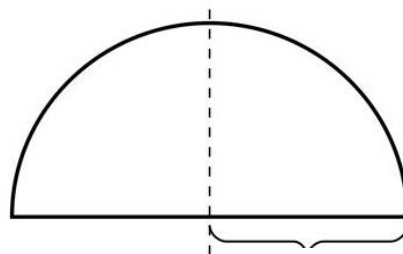
2)

$$\text{වර්ගඵලය} = 462 \text{ cm}^2$$

.....

3)

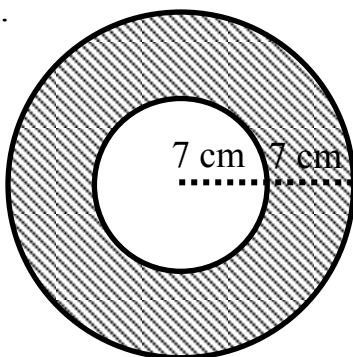
$$\text{වර්ගඵලය} = 77 \text{ cm}^2$$

.....

❖ අභියාස මාලාව - 02

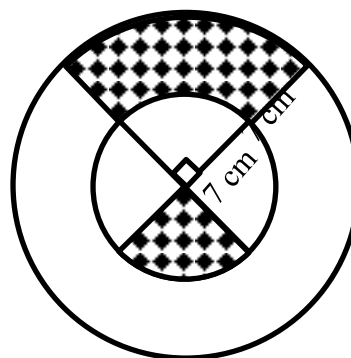
1. අදුරු කළ කොටස්වල වර්ගඵලය සොයන්න

a) .

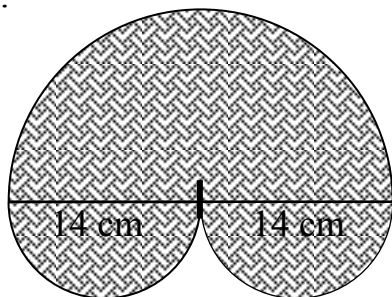
.....

b) .

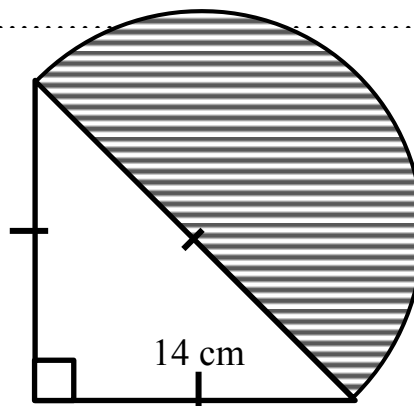
.....

c) .

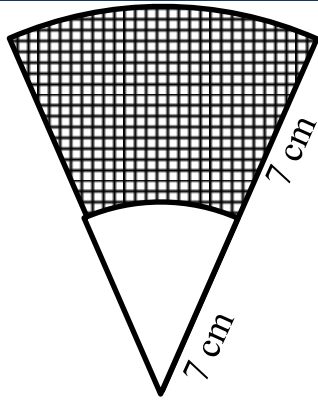
.....

d) .

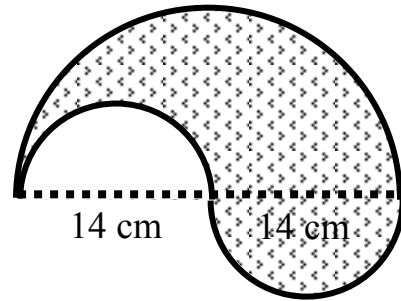
.....

e) .

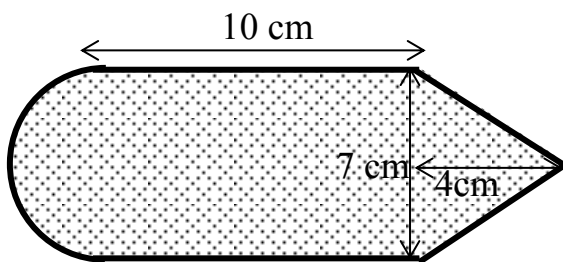
.....

f).

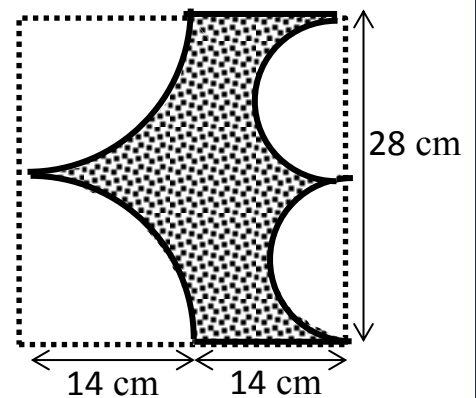
.....

g).

.....

h).

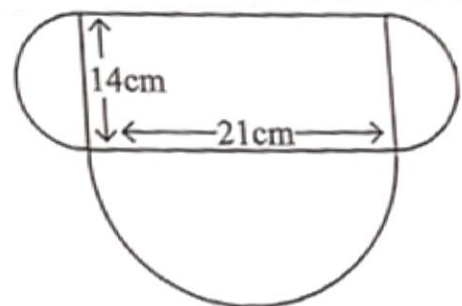

.....

02.

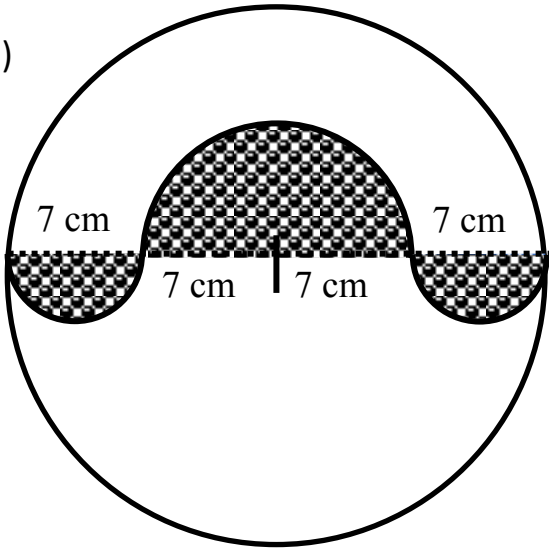
වෙළෙඳසැලක ආකෘතියක් ඉහත දැක්වේ.
 එහි ඇතුළත සෘජුකෝණාස්‍ර කොටසේ දිග
 21cm වන අතර, පළල 14cm කි.

- (1) සෘජුකෝණාස්‍ර කොටසේ වර්ගඵලය සොයන්න.
- (2) අර්ධ වෘත්තාකාර කොටස්වල අරයන් ලියා දක්වන්න.
- (3) අර්ධ වෘත්තාකාර කොටස්වල වර්ගඵලය සොයන්න.
- (4) සංයුක්ත රූපයේ වර්ගඵලය සොයන්න.

.....

5)

අදුරු නොකළ කොටසේ වර්ගඵලය සොයන්න

වර්ගජ ප්‍රකාශන වල සාධක

(factors in Racial Expressions)

පද දෙකක සාධක වෙන් කිරීම

❖ අභියාස මාලාව 01

1. සාධක දෙකක ගුණිතයක් ලෙස ලියන්න.

1. $2a^2 - 2a$

.....

.....

3. $8xy + 24x^2$

.....

.....

5. $4a^2 - 16a^2b$

.....

.....

2. $3x^2 - 6x$

.....

.....

4. $5a^2 - 10a$

.....

.....

6. $13x^2y^2 + 3ay^2$

.....

.....

❖ අභ්‍යාස මාලාව 02

1. $(x-y) + (x-y)^2$

.....
.....
.....

2. $(a+b)^2 - (a+b)$

.....
.....
.....

3. $(a-3)^2 - (a-3)$

.....
.....
.....

පද හතරක සාධක වෙන් කිරීම

❖ අභ්‍යාස 03

1. $x^2 + 5x + 2x + 10$

.....
.....
.....

2. $3x^2 + 3xy + 4x + 4y$

.....
.....
.....

3. $x^2 + 3y + 3x + xy$

.....
.....
.....

4. $2ab - 6a + 5b - 15$

.....
.....
.....

5. $2x^2 - 6xy + 5xy - 15y^2$

.....
.....
.....

6. $3a^2 - 3ab + 2a - 2b$

.....
.....
.....

සාධක දැනුම භාවිතයෙන් ගැටලු විසඳීම

4. $\frac{7}{15} \times 183 - \frac{7}{15} \times 33$

.....
.....
.....

5. $\frac{7}{9} \times 34 + \frac{7}{9} \times 56$

.....
.....
.....

ත්‍රිපද වර්ගජ ප්‍රකාශනයක් සාධක වලට වෙන් කිරීම

❖ අභ්‍යාස මාලාව

1. $a^2 + 7a + 12$

.....
.....
.....

2. $e^2 + 8e + 12$

.....
.....
.....

3. $x^2 - 4x + 3$

.....

4. $x^2 - 5x + 6$

.....

5. $y^2 - 8y - 9$

.....

6. $y^2 - 2y - 15$

.....

7. $a^2 + 4a - 21$

.....

8. $d^2 + 2d - 24$

.....

9. $2x^2 + 6x - 20$

.....

10. $x^2 - 6xy - 7y^2$

.....

11. $12x^2 + 19x + 5$

.....

12. $6y^2 - 11y + 3$

.....

13. $9x^2 + x - 10$

.....

14. $8x^2 + 7x - 15$

.....

15. $6a^2 - 17a + 10$

.....

16. $2c^2 + 2c - 12$

.....

17. $4x^2 + 5x - 6$

.....

18. $5a^2 + 6a - 8$

.....

වර්ග දෙකක අන්තරය ඇතිවිට සාධක දෙකක ගුණිතයක් ලෙස ලිවීම

❖ අභියාසා මාලාව 04

සාධක වලට වෙන් කරන්න..

1. $x^2 - 36$

.....
.....
.....

2. $16x^2 - 1$

.....
.....
.....

3. $3x^3y - 75xy^3$

.....
.....
.....

4. $(a-b)^2 - c^2$

.....
.....
.....

5. $(2x+5)^2 - (x-3)^2$

.....
.....
.....

6. $1 - 9(x+2)^2$

.....
.....
.....

7. $x^4 - y^2$

.....
.....
.....

8. $(a-b)^3 - 9(a-b)$

.....
.....
.....

9. $x^2 - x - y^2 - y$

.....
.....
.....

10. $(2x-3)^2 - 4$

.....
.....
.....

වර්ග දෙකක අන්තරය භාවිතයෙන් ගැටලු

❖ අභියාසා මාලාව

1. $76^2 - 24^2$

.....
.....
.....

2. $100.5^2 - 99.5^2$

.....
.....
.....

3. 109×91

.....

4. $\sqrt{63} \times 57 + 9$

.....

5. $\sqrt{55} \times 45 + 25$

.....

6. $\sqrt{31^2} - 35 \times 27$

.....

02. $59.95^2 - 40.05^2$ යන සංඛ්‍යා දෙකක ගුණිතයක් ලෙස ගලපා ලියා එහි අගය සොයන්න

.....

03. 1009×991 යන්න

1. සංඛ්‍යා දෙකක වර්ග දෙකක අන්තරය ලෙස ලියා දක්වන්න
2. එමගින් එහි අගය සොයන්න.

.....

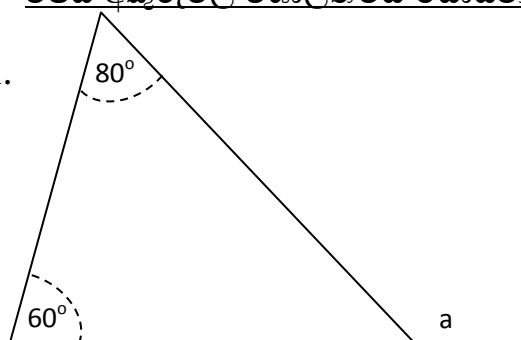
ත්‍රිකෝණ

(Triangles)

❖ අභ්‍යාස මාලාව

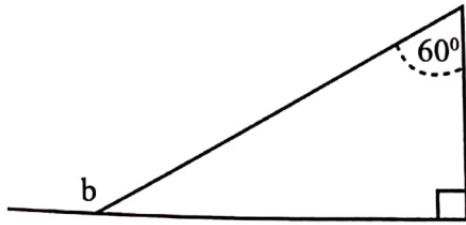
විච්ඡේද අකුරුවල විශාලත්වය සොයන්න.

01.

.....

02.

.....

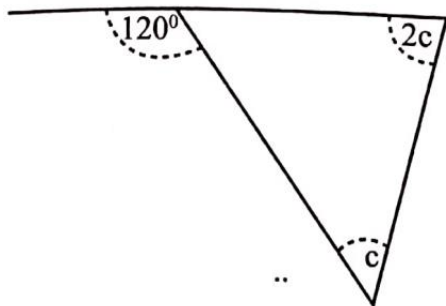
.....

.....

.....

.....

03.

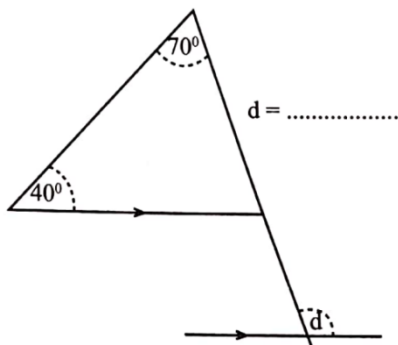

.....

.....

.....

04.

$d = \dots\dots\dots$

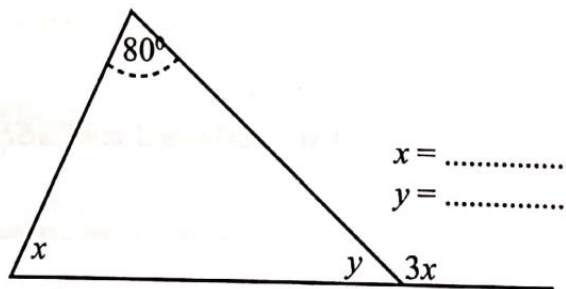
.....

.....

.....

.....

05.

$x = \dots\dots\dots$

$y = \dots\dots\dots$

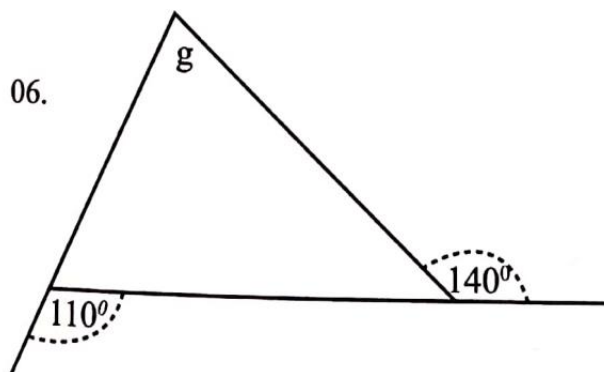
.....

.....

.....

.....

06.

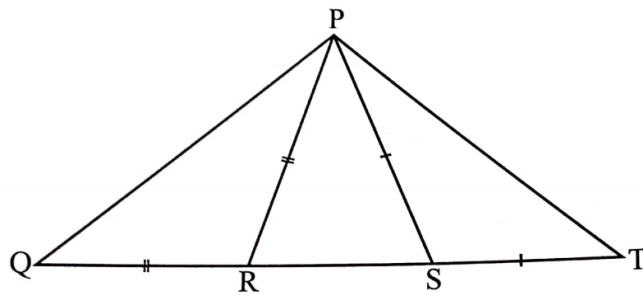
.....

.....

.....

.....

2.

දී ඇති රූපයේ $PR = RQ$ ද, $PS = ST$ ද වේ. $\angle RPS = 30^\circ$ කි. $\angle PQR = x$
සහ $\angle TPS = y$ ද ලෙස ගෙන,

I. $\angle PRS$ හා $\angle PSR$ අගය x හා y ඇසුරින් දක්වන්න.

.....

.....

.....

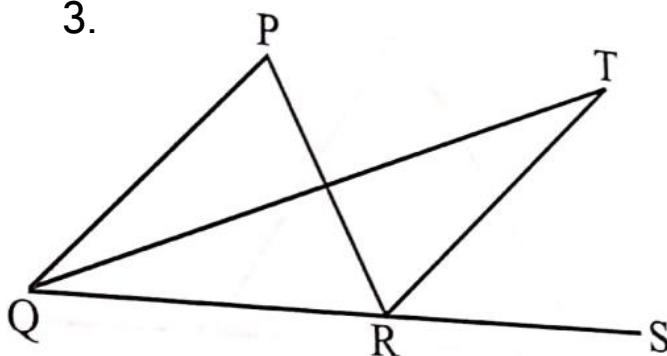
.....

II. $(x + y)$ හි අගය සොයන්න.

.....

.....

3.

$\triangle PQR$ ත්‍රිකෝණයේ QR පාදය S තෙක් දික් කර ඇත. $\triangle PQR$ හි සහ $\triangle PRS$ සමවිෂේදක T හි දී හමුවේ.
 $\angle QTR = \frac{1}{2} \angle QPR$ බව සාධනය කරන්න.

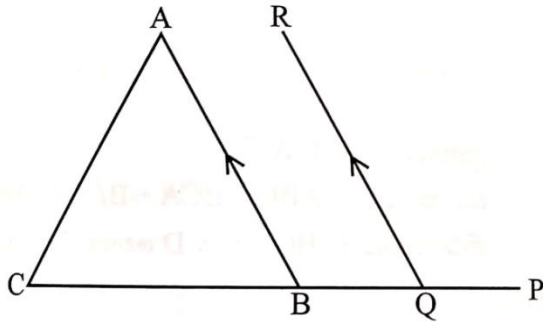
.....

.....

.....

.....

.....

4. ABC ත්‍රිකෝණයකි. CB පාදය P තෙක් දික් කර ඇත. QR // BA වේ. $\angle RQP = \angle BAC + \angle ACB$ බව සාධනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

5. PQR ත්‍රිකෝණයේ QR මත S ලක්ෂ්‍යය පිහිටා ඇත්තේ $\angle PQS = \angle SPR$ වන සේය. $\angle PSR = \angle QPR$ බව සාධනය කරන්න.

.....

.....

.....

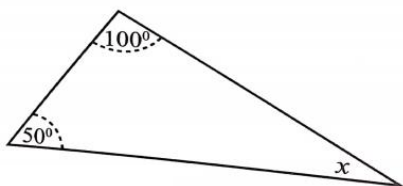
.....

.....

.....

❖ අභ්‍යාස මාලාව

1.

.....

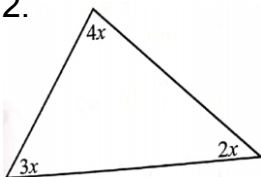
.....

.....

.....

.....

2.

$$2x = \dots\dots\dots$$

$$3x = \dots\dots\dots$$

$$4x = \dots\dots\dots$$

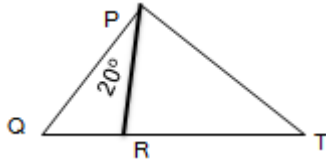
.....

.....

.....

.....

3.

PRT =

PQR =

.....

.....

.....

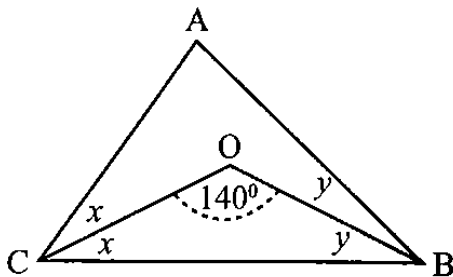
.....

4. ත්‍රිකෝණයක කෝණ දෙකක් පිළිවෙළින් 47° හා 73° නම්, අනෙක් කෝණයේ අගය සොයන්න.

.....

.....

5. ABC ත්‍රිකෝණයේ C හා B කෝණවල සමච්ඡේදක O හි දී හමුවේ. CAB යේ අගය සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

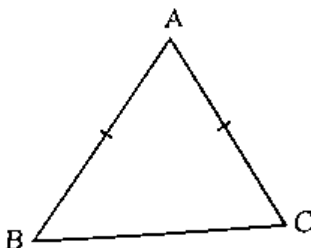
.....

.....

❖ අභ්‍යාස මාලාව

01. පහත දී ඇති ත්‍රිකෝණවලට සමාන පාද යුගල තෝරා ලියා, සමාන පාදයන්ට සම්මුඛ කෝණ යුගල ද ලියා දක්වන්න.

(1)

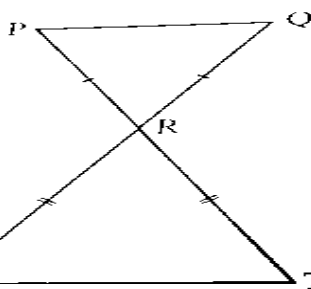

ABC Δ යේ,

.....

.....

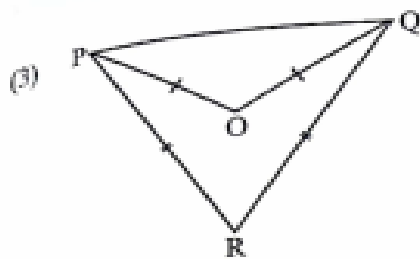
(2)

PQR Δ යේ,

RST Δ යේ,

.....

PQO Δ යේ,

PRQ Δ යේ,

MNO Δ යේ,

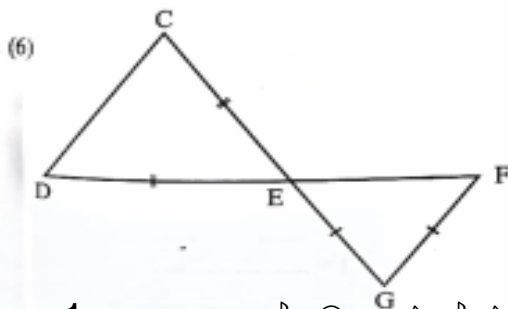
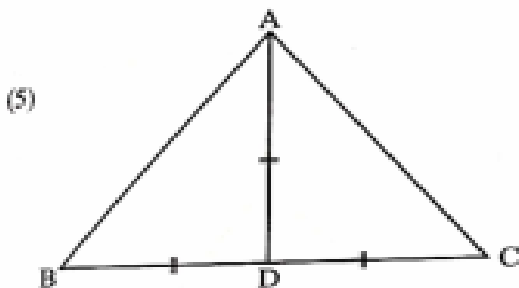
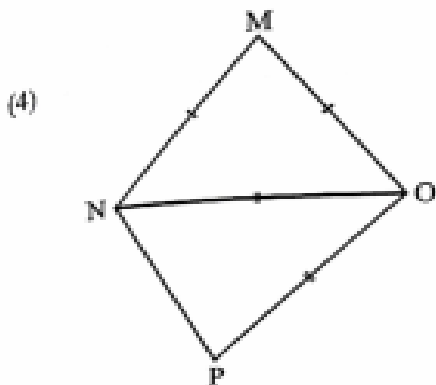
NOP Δ යේ,

ABD Δ යේ,

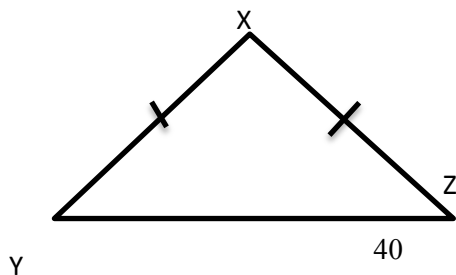
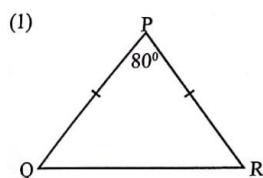
CDE Δ යේ,

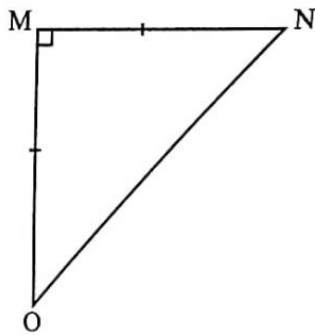
ADC Δ යේ,

EFG Δ යේ,

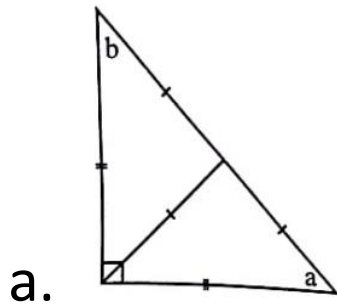
1. පහත දැක්වෙන එක් එක් ත්‍රිකෝණයේ එක් කෝණයක අගය දී ඇත. ඉතිරි කෝණ වෙන වෙනම සොයන්න.

.....

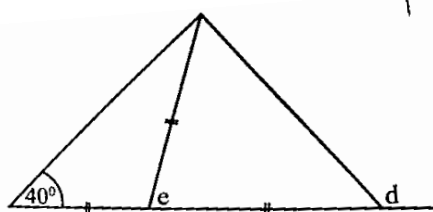
02. පහත දැක්වෙන එක් එක් රූපයේ මගින් දැක්වෙන කෝණවල අගය සොයන්න.

a =

b =

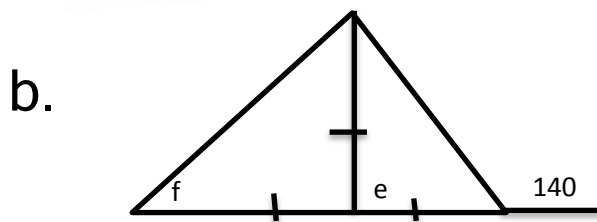
.....

c =

d =

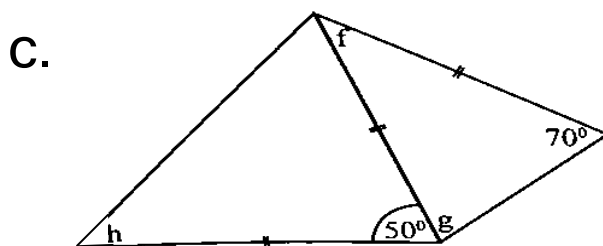
.....

e =

f =

.....

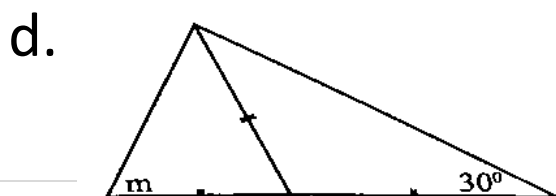

f =

g =

h =

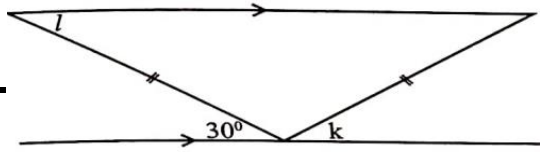
.....

m =

.....

e.

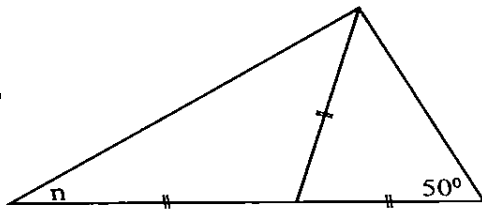

k =

l =

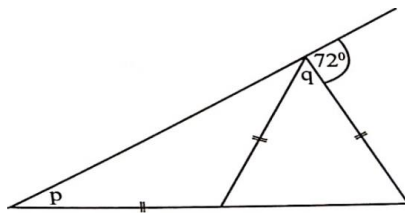

f.

n =

g.

p =

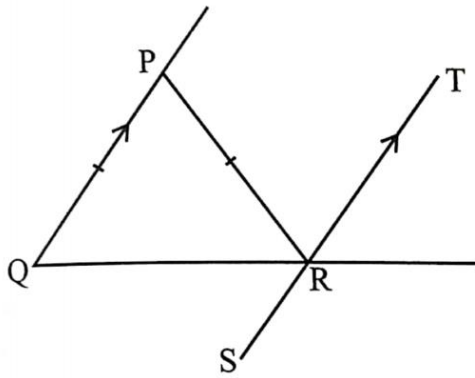
q =

03. PQR

යේ PQ = PR වේ. QPR = 110 නම්, PQR හි

අගය සොයන්න.

04.

PQR සමද්විපාද ත්‍රිකෝණයේ $PQ = PR$,

$QP \parallel SRT$ වේ. $PRQ =$

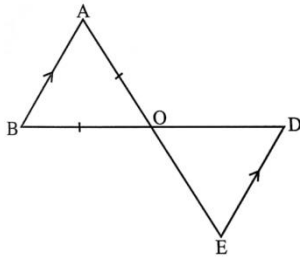
QRS බව සාධනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

05. BA හා ED රේඛා සමාන්තර වේ. AE

හා BD රේඛා O හි දී ඡේදනය වේ. $AO = BO$ නම්,

$ABO = OED$ බව පෙන්වන්න.

.....

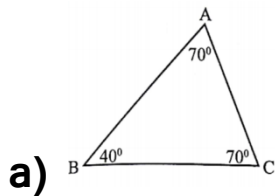
.....

.....

.....

❖ අභ්‍යාස මාලාව

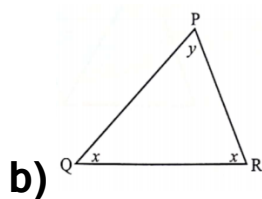
පහත එක් එක් රූපවල දී ඇති තොරතුරු අනුව සමද්විපාද ත්‍රිකෝණ ඇති නම්, ඒවා තෝරන්න. සමාන පාද යුගල ඊට පහළින් ලියා දක්වන්න.

.....

.....

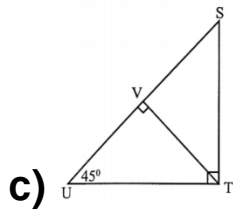
.....

.....

.....

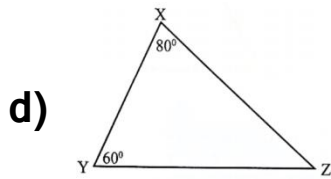
.....

.....

.....

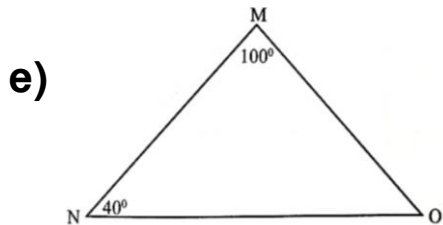
.....

.....

.....

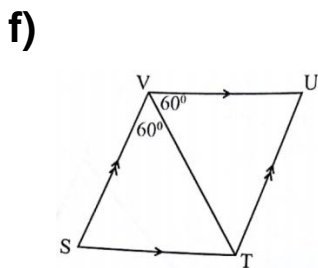
.....

.....

.....

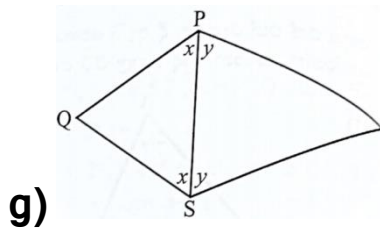
.....

.....

.....

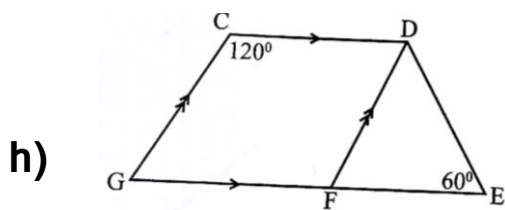
.....

.....

.....

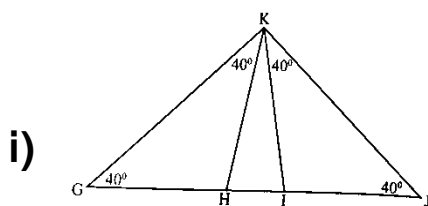
.....

.....

.....

.....

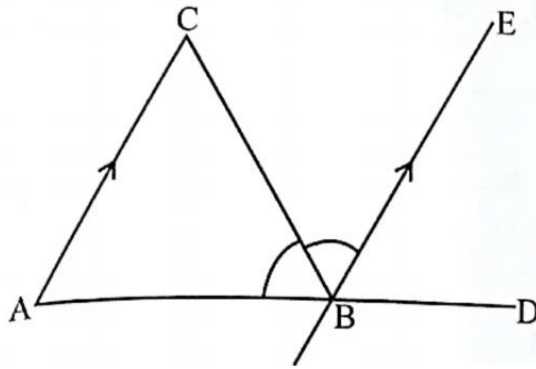

.....

.....

.....

01.

ABC යේ AC // BE වන අතර
ABEයේ සමච්ඡේදකය BC වේ. ABC
ත්‍රිකෝණය සමද්විපාද බව පෙන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

02. ABC ත්‍රිකෝණයේ $\angle ABC = \angle BAC$ නම්, ABC සමපාද ත්‍රිකෝණයක් බව පෙන්වන්න.

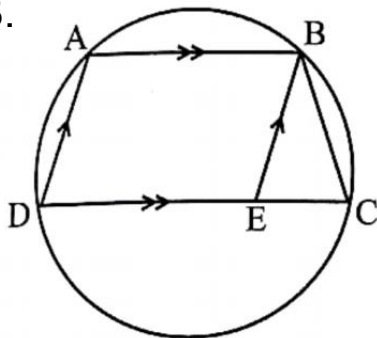
.....

.....

.....

.....

03.

ABCD වෘත්තයක මත පිහිටි ලක්ෂ්‍ය 4 කි. ABCD
චතුරස්‍රයක් වන අතර, ABED සමාන්තරාස්‍රයකි.

$\angle DAB = \angle DEB$ වන අතර, $\angle DAB + \angle BCD = 180^\circ$ ක්
වේ. BEC සමද්විපාද ත්‍රිකෝණයක් බවට සාධනය
කරන්න.

.....

.....

.....

.....

ප්‍රතිලෝම සමානුපාත

(Indirect proportion)

❖ අභ්‍යාස මාලාව

1. නේවාසිකාගාරයක සිසුන් 15 දෙනෙකුට දින 10 ප්‍රමාණවත් ආහාර ඇත. සිසුන් 25 එම ආහාර දින කීයකට ප්‍රමාණවත්ද?

.....

.....

2. 60 kmh^{-1} ඒකාකාර වේගයෙන් ගමන් කරන දුම්රිය පැය $2 \frac{1}{2}$ තුළදී ගමන් කරන දුර සොයන්න. එම දුම්රිය පැය දෙකකින් ගමන අවසන් කිරීමට ගමන් කළ යුතු වේගය කොපමණද?

.....

.....

3. 04 kmh^{-1} වේගයෙන් පයින් ගමන් කරන ළමයෙකුට තම නිවසේ සිට පාසලට යාමට මිනිත්තු 25ක් ගත වේ. 10 kmh^{-1} වේගයෙන් කිලෝමීටර් 10 වේගයෙන් බයිසිකලයකින් නිවසේ සිට පාසලට යාමට ඔහුට ගතවන කාලය කොපමණද?

.....

.....

4. පැයට කිලෝමීටර් 80 ක ඒකාකාර වේගයෙන් ගමන් කරන දුම්රියක් එක්තරා ගමනක් යාමට පැය හයක් ගත කළේය. 40 kmh^{-1} ක ඒකාකාර වේගයෙන් ගමන් කළ තවත් දුම්රියකට එම දුර යාමට ගතවන කාලය සොයන්න.

.....

.....

.....

5. නගරාන්තර ශීඝ්‍රගාමී දුම්රියක් දිනපතා 800h ට A නගරයෙන් පිටත් වෙයි. 65 kmh^{-1} ක මදාක වේගයෙන් ගමන් කර 1100h ට B නගරය වෙත ළඟා වෙයි. එක් දිනක් පිටත් වීමට නියමිත වේලාවට වඩා මිනිත්තු 30 ප්‍රමාද වූයේ නම්, B නගරය වෙත නියමිත වේලාවට ළඟාවීමට දුම්රිය ගමන් කළ යුතු මදාක වේගය සොයන්න.

.....

.....

.....

6. මිනිසුන් 12 දෙනකු දින හතරක දී කරන වැඩ කොටසක් මිනිසුන් 08 දෙනෙකු යොදවා කළහොත් වැඩ අවසන් කිරීමට ගතවන කාලය සොයන්න.

.....

.....

7. කොන්ත්‍රාත්කරුවකු ට දින 20කදී වැඩ නිම කළ යුතු වේ. මිනිසුන් හත් දෙනකු දින 12 දී නිම කර තිබුණේ වැඩෙන් $\frac{1}{3}$ පමණි. නියමිත දිනට වැඩේ නිමකිරීමට තව කොපමණ මිනිසුන් යෙදවිය යුතු ද ?

.....

.....

8. නිවසක් තැනීමට මිනිසුන් 10 දෙනකුට දින 27 අවශ්‍යවෙයි. දින 10ක් වැඩ කළ පසුව තවත් මිනිසුන් හත් දෙනකු ඔවුනට එක් වේ. ඒ අනුව නියමිත දිනට දින කීයකට පෙර නිවස තනා නිම කළ හැකිද ?

.....

.....

.....

9. මීටර 60 ක් දිග වැටක් බැඳීමට කම්කරුවන් 8 දෙනෙකුට දින තුනක් ගත වේ. ඒ අනුව 100m දිග හා 50m පළල සෘජුකෝණාස්‍රාකාර ඉඩමක් වටා වැටක් දැමීමට මිනිසුන් 06 දෙනෙකුට ගතවන කාලය සොයන්න. දිනකට කම්කරුවෙකුට රුපියල් 150 ක් ගෙවන්නේ නම් වැට බැඳීමට වැය කෙරෙන මුදල සොයන්න.

.....

.....

.....

10. පාරක් තැනීමට මිනිසුන් 12 දෙනෙකුට දින 10 ගත වේ යැයි ඇස්තමේන්තු කළ අතර මුල් දින 04 තුළ මිනිසුන් 12 දෙනාම වැඩ කළ අතර ඊට පසු තිදෙනෙක් අසනීප වූ නිසා වැඩට නොපැමිණියේය.

I. මුළු වැඩෙහි ප්‍රමාණය මිනිස් දින කීයද ?

II. මුල් දින හතර තුළ පාරෙන් කොපමණ ප්‍රමාණයක් නිම කර තිබුණේ ද ?

III. නියමිත දිනට වඩා දින කීයකින් වැඩ පරක්කු වූයේද ?

i.

.....

.....

ii.

.....

.....

iii.

.....

.....

❖ අභ්‍යාසය

- 1) පාරක් තැනීමට මිනිසුන් 6 දෙනෙකුට දින 04 ක් ගත වේ. මිනිසුන් 8 දෙනෙකුට එම පාර තනා නිම කිරීමට ගතවන කාලය කොපමණද ?
.....
.....
.....
- 2) දිනකට පැය 8 බැගින් ලිපිකරුවන් තිදෙනෙකු දින දහයක් තුළ කාර්යාලයේ ලිපි ගොනු සකස් අවසන් කළේය. එවැනි සකස් කළ යුතු ලිපිගොනු දෙගුණයක් ඇති කාර්යාලයක දින දහයක් තුළ තව එක් ලිපිකරුවකු යොදාගෙන වැඩ අවසන් කර ගැනීමට දිනකට පැය කීයක් අමතරව සේවය කළ යුතුද ?
.....
.....
.....
- 3) ජලාශයක් පිරිසිදු කිරීම සඳහා වතුර මෝටර් භාවිත කර දින 10 කදී වතුර ඉවත් කරන ලදී. එම ප්‍රමාණය ම ජල ධාරිතාවක් ඇති ජලාශයක වතුර ඉවත් කිරීම සඳහා තව වතුර මෝටර් 03 භාවිත කළ පසුව දින 08 කින් වැඩ අවසන් කළේ නම් මුලින් භාවිත කළ මෝටර් සංඛ්‍යාව කොපමණද ?
.....
.....
.....
- 4) කොළඹින් ගමනක් ඇරඹූ බස් රථයක් ඒකාකාර වේගයකින් ගමන් කර පැය 06 අනුරාධපුරයට ළඟා වී අනුරාධපුරයෙන් මුල් බස් රථයට වඩා 40 kmh^{-1} ක වේගයකින් ගමන් කර පැය 4කින් කොළඹට ළඟාවිය මුල් බස් රථය ගමන් කළ වේගය කොපමණද ?
.....
.....
.....
- 5) කඳවුරක හටගත් සංඛ්‍යාව 500 කි. ඔවුන් සඳහා දින 18 ට ප්‍රමාණවත් ආහාර කඳවුරු සතුව පවතී. 50 දෙනෙකු එදින නිවාඩු ලබාගෙන නිවෙස් කරා ගිය නම්, කඳවුරේ ඉතිරි වී සිටි අයට එම ආහාර තොගය දින කීයකට ප්‍රමාණවත්ද ?
.....
.....
.....